

Sarah Vergote (78), van kleuterleidster tot directrice lager middelbaar

Halve eeuw in dienst

van kinderen

De artieste die Sarah Vergote ontegensprekelijk is, voor een werk, dat ergens iets van haar zelf weergeeft : de rust van het Rumbeekse Beitem waar ze opgroeide. Wolken en soberheid beelden dan maar Sarahs leven uit, waar gewis aan spanningen en contraria geen nood was. De kleurenrijkheid van bloemen en schapen, stillevens en jongeren moeten dan maar haar expliciete zinnebeeld van de spitante schoolwereld inhouden. Kinderen waarvoor ze zich als lerares in totaal 53 jaar heeft ingezet, waarvan 30 jaar in het Oostendse Sint-Andreas. Meisjes en jongens die ze met een zin uit haar Franse pensioonaatstijd aldus portretteert : „J'aime bien les enfants, qui sont vrais et purs et qui ont l'image de tous ce qui est belle !”

De moeder van Sarah Vergote (°26.9.1923) deed de Rumbeekse boerenbuiten alle eer aan. De landbouwersdochter hield steevast een koe, een varken, drie paarden en een resem kippen op stal. Om maar niet te spreken van drie *troetelschapen* waarmee dochters en drie zonen een keer per jaar als herders pronkten in de parochiestoet. What's in a lifetime? Een vraag die wat Sarah betreft moeilijk te beantwoorden valt. Op haar elfde naar een Frans pensioonaat gestuurd, koos Sarah op zeker moment voor kleuterleidster omdat ze gewoon zielsveel van kinderen hield. Haar leven was ergens een nooit tot bedaren orkaan. Ze zette zich voortdurend in — en met succes — om hogere functies in het onderwijs aan te kunnen. Met op zeker ogenblik een directeurschap als loffelijken clou. Onze boerinnendochter ging evenwel veel verder dan het gewone schoolse abc. Ze leerde volksdansen aan teneinde die kunstige ritmiek in de kuiten te steken van het jonge schoolvolk. In de winter van het leven brengt ze regelmatig een bezoek aan kansarmen en eenzame mensen. Sarah Vergote heeft evenwel als wapen — noem het dictafoon om taal van hart en ziel vast te leggen — een penseel en een palet, waarmee ze als onverbloemde kunstschilder haar ware leven vastlegt: Beitemens kriebelend groen, eerlijke humaniteit en een remloze liefde voor het kind...

Kakkernest Sarah Vergote had Jozef, Gerry en Aelbrecht als broers en Maria als zus. Ze groeide in het Rumbeekse Beitem op in het gezin van vader Eugène die handel dreef in meel, graan en veevoerders. Moeder was Helena Witdouck, fantastische vrouw die solidariteit hoog in 't hart droeg.

In pensioonaat veel Frans en traantjes...

— Sarah: „Van thuisuit kreeg ik sociaal zijn, 't is te zeggen goed zijn voor de mensen, mee. Meermaals liet pa toe dat klanten, die het moeilijk hadden, op termijn afbetaalden. Hij aarzelde niet de schulden van een bakker in moeilijkheden kwijt te schelden. Moeder van haar kant stak graag met een bezoekje eenzame mensen een hart onder de riem.”

— Van thuisuit niets te kort gehad?

— Sarah: „We waren ergens welstellend, leden tijdens de oorlog geen honger en hielpen als het kon aleens mensen die het moeilijk hadden. Ik was vaders keppekind, terwijl moeder me op mijn elfde naar de Zusters Augustinessen in Oud-

Heverlee zond om Frans te leren. Alle leervakken waren in 't Frans. Ik liet daar menig traantje.”

— Goeie herinneringen uit je schooljaren?

— Sarah: „Wiskunde was mijn dada niet, in tegenstelling tot poëzie alwaar Gezelles tinkelende, winkelende waterding graag heel goed overkwam. Rond mijn plechtige communietijd schilderde ik al met waterverf bloemekes op papier en kon mij ook fraai uitleven in gotisch sierschrift. Gaandeweg boeiden landschappen en zonsondergang me enorm, omdat ik in de natuur ergens het op- en afgaan van het leven weervond.”

— Pensioonaat... aleens gevangenisachtig?

— Sarah: „Het was er zeer streng en men aarzelde niet persoonlijke briefwisseling door te nemen. Gevaarlijk om tegen het strenge regime in te gaan: in plaats van om de vier maanden naar huis te gaan, durfde men je straffen met een schoolarrest van acht maanden en het verbieden van bezoek.”

Op haar 18de trok Sarah Vergote in het klooster van de Zusters van de Onbevleete Ontvangenis in Marke (Kortrijk). De aanleiding hiertoe blijkt uiteindelijk van tweeërlei aard te zijn. Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren haar broers Jozef, Gerry en Aelbrecht onder de wapens.

Het blijkt dat Sarah in die dagen de belofte deed in het klooster te treden, wanneer haar broers het krijgsgeweld zouden overleven.

— Heb je nooit gevrijd?

— Sarah: „Ik had inderdaad een buurjongen die het wat op mij had voorzien. Maar ja, dat gevoel sloeg bij mij niet over. Er was ooit een bijeenkomst van 60-jarigen in Beitem. Keek een man me toen in de ogen en vroeg: *Jij bent toch de jongste van de Vergotes?* Toen ik dat bevestigde, draaide hij zich naar een buur om en zei: *Ik had graag achter Saratje gezeten, maar ik heb haar niet kunnen krijgen...*”

29 jaar bruid van Christus

Niets echter en puurder dan een kind

Naar Spa met zuster Glorieux en invaliden

— Had je ergens angst om te trouwen ?

— Sarah : „Ik geef toe ergens wel beïnvloed te zijn geweest. Er waren twee kinderloze tantes in de familie. Daarbij speelde het te veel in mijn kopke dat kinderen uiteinde-

lijk toch hun ouders verlaten. Voor mij blijkbaar een rem om niet te trouwen. Al was ik toch vastbesloten via het onderwijs heel mijn leven te wijden aan het welzijn van kinderen...”

— **Het langerokken- en kappenleven...**

— Sarah : „Als novice hadden we een wit kapke op een lang zwart kleed. Er heerste verslagenheid toen het plots bleek dat ik het kloosterleven niet zou aankunnen. Op dit moment heeft een dokter met pilletjes en poedertjes mijn moraal opgepept. Ik moet bekennen dat ik onder mijn nonnenkap af en toe geweest heb...”

— **In 1970 naar Oostendse St.-Andreas...**

— Sarah : „Uit de kloosterorde getreden trok ik naar Oostende, waar mijn moeder woonde. Voor mij een depressieve periode, die ik te boven kwam toen ik werd aangeworven in het Sint-Andreasinstituut in de Kaaistraat : onder directrice Marie-Thérèse Glorieux was ik lerares zesde leerjaar van 1972 tot 1983 en vrijwilligster van 1983 tot 1993. Hierna werd ik door directeur J.P. Plaetvoet en hoofd direc-

— **Wat stelt een kind voor ?**

— Sarah : „Het is echt en puur, reden waarom ik kinderen graag zie. Een kind heeft de spraak in overvloed, de blijde klank die uit wat in zijn hartje gaande is. Een zeker Sofietje uit het tweede leerjaar zei eens : *Juffrouw, ik zie je toch zo graag, ik zou met je*

willen trouwen. Een kind weet blijkbaar dat liefde vandoen is om samen door het leven te gaan.”

— **De wereld waarin we vandaag leven...**

— Sarah : „Aan de niet gemakkelijker manier van leven ontkomt de schoolgaande jeugd niet. Voor een kleine, mislopen futilliteit kun je de ouders aan de schoolpoort krijgen. Zelfs als hun kind in de fout is. Ontegensprekelijk werd vroeger meer geluisterd naar de leraar.”

teur E. Bruneel gevraagd dezelfde taak over te nemen in de Schapenstraat tot maart 2002.”

Uiteindelijk heeft Sarah Vergote als lerares 53 jaar in dienst van kinderen gestaan, waarvan 30 schooljaren in het Oostendse Sint-Andreasinstituut.

Onlangs werd ze in de badplaats door een huisvader aangesproken, wiens dochters Sarah uittekenden als een strenge... maar heel rechtvaardige schooljuf.

— **Remloze onzinnigheden alover heel de wereld...**

— Sarah : „Heel jammer dat bij heel veel mensen het alleen hun eigen-ik is dat telt. Waarom wordt er geoorlogd, denk je ? Hebben, hebben... en pakken. De wereld steekt in deze computergekke wereld. Luxe is een kwaad beest, dat door weinig benen kan gedragen worden. Mensen hebben te kort, zijn aan de school... maar trakteren niettemin hun kind op een gsm, omdat deze zich even gelukkig zou voelen als zijn kameraadjes !”

Het contact met St.-Andreaszuster Marie-Thérèse Glorieux die een directieve functie had in de Oostendse IMBO, leidde er toe dat Sarah Vergote van 1978 tot 1987 een heel sociale verbintenis aanging : meegaan met gehandicapten van de *Mutuelle Religieuse Belge* naar Spa-Nivezé.

— Sarah : „Ik hield een MS-patiënte van 20 jaar gezelschap, duwde haar wagentje voor een wandeling en zorgde voor haar eten. Ik leerde later via een cursus hoe men kansarmen dichtbij kan zijn. Vandaar dat ik met heel veel toewijding in liefst vier rustoorden eenzaam een hart onder de riem steek. Een toenaadering waar pittige humor af en toe heel welkom is.”

Sarah Vergote uittekenen naar eigen hart en ziel, doen we met een humaan verhaaltje uit haar niet onbewogen leven...

— Sarah : „Ik gaf ooit mijn beste pop aan een wel heel ziek Cecieleke, een zevenjarig meisje dat de eerste communie niet kon doen. Het troetelding dat ikzelf pas voor mijn sinterklaas gekregen had, zat voortaan naast haar op bed. Tot mijn moeder thuiskwam met het bericht dat het meisje in kwestie overleden was. Door mijn traantjes heen heb ik dagenlang als 't ware door de wolken heen naar omhoog gekeken. Omdat men de pop in Cielekes kist had gestoken, was ik ervan overtuigd dat ze voortaan allebei in de hemel vertoefden...”

Na 29 jaar kap over de haag

Toen een plaats als lerares voor het zesde leerjaar vrijkwam in Marke bij de Zusters van de Onbevleete Ontvangenis, hield dit voor Sarah Vergote — tot zuster Maria-Gemma geprofest — op het eerste zicht een fantastische toekomst in. Vooral toen ze als directrice van het instituut werd aangezocht...

Eigenlijk vulde Sarahs nicht, Madeleine Maertens, voordien die directieve functie in. Toen ze ziek werd, mocht Sarah haar familielid vervangen om naderhand — bij overlijden van Madeleine in 1960 — definitief als bestuurster te worden aangesteld.
— Sarah : „Ik heb mij met al mijn zinnen en geschiktheid

voor die post ingezet. Bij de vernieuwing van het hoofdgebouw mocht ik vrij expliciete wijzigingen doorvoeren. Zo liet ik op de Markse Rodenburg een wijkschool bouwen en evenzo een juweeltje van een kleuterschool op het Markse Nieuwenhove uit de grond rijzen. Ik mocht mee beslissen met architect Jacques Maertens, een neef van mij.”

— Je had nogal macht onder je nonnenkap ?

— Sarah : „Als de bal rolt in het leven, is er veel mogelijk, nietwaar... Dankzij inspecteur Hanouille van de West-Vlaamse Jeugdmuziekscholen kwam ons instituut in aanmerking voor staatssubsidies. Wat inhield dat we Orff-instrumenten — slagwerk en ritmiek als middel tot muzikale opvoeding — konden aanschaffen.”

— En een openbare bibliotheek ?

— Sarah : „In Kortrijk had ik boekenbeheer gestudeerd, hetgeen me naderhand toeliet *Bibliotheek Ten Spiegele* op te richten. Naam die erop zinspeelt dat een mens zijn eigen beeld niet alleen aankijkt in een spiegel of klare water-

plas... maar evenzeer in een verhaalschrift de perfecte reflectie kan terugvinden.”

— Enthousiasme ten spijt brak iets in je...

— Sarah : „Na tien drukke jaren zag ik het in 1970 niet meer zitten. Zo lichamenlijk als geestelijk was ik er totaal onderuit gegaan. Tegenkanting had duidelijk zijn werk gedaan.”

— Reden om uit de kloosterorde te treden ? Sarah :

„Ik had in het voorbije decennium een wat te hoge berg aan activiteiten op mijn rug geladen. Daarbij mag je een gemeenschap van uitsluitend vrouwen niet onderschatten. Geloof me, het is of afgunst en moordlust er vaak heel dicht bij mekaar liggen...”

Haar 78 lentes ten spijt...

Sarah fietst en volksdanst nog

Wat is oud en wat is jong als je hoort dat een jongedame van 78 lentes op haar eentje nog uren ver fietst. We hebben het over Sarah Vergote, nog altijd blakend van energie en vast geen onbekende voor het Oostendse St-Andreasinstituut...

Sarah : „In het middelbaar gaf ik turnen. Sportieve microbe die mij of in Kortrijk of in Oostende wekelijks naar het zwembad dreef. We hebben daarbij 18 jaar lang kinderen begeleid naar sneeuwklassen in Zwitserland. Terwijl het jonge geweld helemaal opging in het skiën, bond ik de latten aan om te langlaufen. Grandioos aangenaam en gezond !”

— En de zuster volksdanst in lange broek !

— Sarah : „Ik volgde twee jaar lang een cursus voor volksdansen in Roeselare. Iets wat zeer van pas kwam voor het aanleren van pittige nummertjes voor de schoolfeesten.”

— Vandaag ben je nog altijd heel sportief...

— Sarah : „Ik schafte mij een stevige fiets aan waarmee ik vandaag nog tochten van 5 uur ver aandurf. Vorig seizoen reed ik in een trek van Oostende naar Moorslede. Waarbij alleen de rode lichten een geldige reden waren om te stoppen...”